

azt a kelyhet, amelyet én fogok kiüríteni?” azok készségesen beleegyeztek, mire ő hozzátette: „A kelyhet ugyan inni fogjátok – mondotta – és a keresztséggel, mellyel én megkeresztelkedem, ti is meg fogtok keresztelkedni” (vö.: Mk. 10,38-39); az pedig nyilvánvaló, hogy lehetetlen az Istent hazugságon érni. 3. Hasonlóképpen megerősíti ezeket a nagyon tanult Órigenész is, a „Máté szerinti”-hez írt magyarázatában (ld.: XVI c.6), azzal, hogy János vértanúhalált halt, és ezt ő az apostolok követőitől lejegyezve tanulta; a sok mindenben jártas Eusebiosz pedig ezt írja Egyháztörténetében: Tamás a párthurokhoz ment, János Ázsiába, közöttük élt, ott tanított, Efezusban halt meg.

(G. Hamartolus: Chronicon, Theologische Quartalschrift, 44 (1862), 466. kk.)²⁸²

XIII.

1. Kezdődik a „János szerinti” ismertetése. A János szerinti evangéliumot maga János még testben való élete idején hozta nyilvánosságra, és bocsátotta az Egyházak rendelkezésére, ahogyan ezt Papiasz, a „hierapoliszinak” nevezett, János jeles tanítványa magyarázataiban, vagyis a legjelentősebb öt könyvében mondja. 2. Az evangéliumot közvetlenül János diktálta neki. Martion²⁸³, az eretneket pedig elfogadhatatlan véleményei miatt kárhóztatta, és János távol tartotta magától, ő pediglen különböző írásokat meg leveleket küldött hozzá azoktól a testvérektől, akik Pontuszban éltek.

(Pitra: Analecta Sarca, II. 160. o.)

Quadratus írásaiból ránk maradt töredék

1. Trajanus a kezdeti nehézségek hat hónapján túl mintegy húsz esztendeig uralkodott. Aelius Hadrianus követte őt a kormányzásban, neki nyújtotta át Quadratus a hozzá címzett beszédet, mely az általunk végzett istentisztelet apológiája volt; bizonyos rosszindulatú emberek ugyanis háborgatásunkat szorgalmazták. A testvérek közül sokan ismerik, így nekünk is megvan egy irat, melyből láthatjuk az ember gondolkodását és az apostoli igaz tanítás világos bizonyítékait. 2. Saját elbeszélése alapján a legkorábbi időkben élt; és amit ezekről maga mond el:

„A mi Megváltónk művei mindig szem előtt voltak, mivel azok igazak; – akiket betegségekből meggyógyított, vagy akiket feltámasztott a halottak közül, akik nemcsak meggyógyultaknak, és feltámadottaknak látszottak, mindenkor láthatók is voltak, mert nemcsak addig éltek ők, amíg a Megváltó itt élt a földön, hanem annak eltávozása után is még jóideig, úgy annyira, hogy voltak olyanok, akik még a mi időnkben is életben voltak.”

(Eusebius, H. E. IV, 3)

²⁸² A XII. töredék szövege Theologische Quartalschrift 1862, 44,466. old. kk.

²⁸³ „Martion” feltehetően azonos Markionnal. Szövege; Pitra; Analecta Sacra II,160. old.